

Şenol SUNAT
Manisa Milletvekili
Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasası'nın 98. maddesi ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96. maddesi gereğince **Tarım ve Orman Bakanı Sn. İbrahim YUMAKLI** tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. 15.09.2025

Şenol SUNAT
Manisa Milletvekili

Türkiye'de sarımsak fiyatları son dört yılda olağanüstü bir artış göstermiştir. 2021 yılında kilogramı 21 TL olan sarımsağın fiyatı, 2025 yılında market raflarında 300 TL'ye kadar yükselmiş; bu artış yüzde 1.300'ü aşmıştır. Toptancı halleri verilerine göre ise kuru sarımsağın fiyatı 2021'de 8-40 TL aralığındayken, 2025'te 150-250 TL seviyelerine çıkmıştır.

Üretimde yaşanan düşüşe paralel olarak ithalat da rekor kırılmıştır. 2003-2025 döneminde sarımsak ithalatı 92,2 milyon ton ve 176,6 milyon dolara ulaşarak ihracatı miktar bazında 5'e, değer bazında 8'e katlanmıştır. 2025'in ilk yedi ayında ithalat geçen yılın tamamına kıyasla miktarda %54, değerde %65 artmıştır. Yılsonu itibarıyla Cumhuriyet tarihinin en yüksek ikinci ithalat seviyesine ulaşılacağı öngörülmektedir.

Bu tablo, Türkiye'nin yerli üretim kapasitesini kaybetme riskiyle karşı karşıya olduğunu, üretici ve tüketici arasındaki zincirin ciddi biçimde tıklandığını göstermektedir. Sarımsak gibi stratejik bir üründe ithalat bağımlılığı hem gıda güvenliğini hem de tüketicilerin alım gücünü olumsuz etkilemektedir.

Bu bağlamda, aşağıdaki soruların yanıtlanması kamuoyunun bilgi alma hakkı açısından önem arz etmektedir;

1. 2021'den 2025'e sarımsak fiyatlarının %1.300'den fazla artmasının temel nedenleri nelerdir?
2. Yerli üretimi desteklemek amacıyla sarımsak çiftçisine özel bir teşvik veya destek programı planlanmakta mıdır?
3. Sarımsak ithalatı karşısında yerli üreticiyi korumaya yönelik herhangi bir gümrük vergisi, kota veya koruyucu önlem alınmakta mıdır?

4. Tüketicide yansıyan fiyatın üretici fiyatına göre katlanarak artmasının sebepleri nelerdir?
5. Üretici-tüketici zincirinde maliyet şişkinliğini önlemeye yönelik bir çalışmanız var mıdır?
6. Cumhuriyet tarihinde en yüksek ikinci sarımsak ithalatının gerçekleşmesinin yerli tarımsal üretim açısından nasıl bir risk oluşturduğu konusunda Bakanlığınızın değerlendirmesi nedir?
7. Türkiye'nin sarımsak üretiminde yeniden kendine yeterliliğini sağlaması için Bakanlığınızın önümüzdeki dönemde hayata geçirmeyi planladığı strateji ve projeler nelerdir?
8. Sarımsakta yaşanan fiyat artışının tüketici enflasyonuna ve gıda enflasyonuna etkisi konusunda Bakanlığınızın yaptığı bir etki analizi var mıdır?